

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/94/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712220183
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:7712220183.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu A. B., C. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, C., okr. D., právne zastúpeného JUDr. Martou Šuvadovou, advokátkou so sídlom Floriánska 16, Košice, IČO: 31 299 270, proti žalovanej Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o zaplatenie 71.632,50 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16C/87/2013-767 zo dňa 21. septembra 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy 8.750,-Eur s príslušenstvom (výrok I.) a vo výroku o náhrade trov konania (výrok III.); **p o t v r d z u j e .**
- II. Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.
- III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 8.750,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 8.750,- Eur od 29. 09. 2012 do zaplatenia titulom nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, priznanej v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) . Vo zvyšku žalobu zamietol.

2. Okresný súd opakovane po vykonanom dokazovaní a právnom posúdení veci považoval žalobu za čiastočne dôvodnú, keď predmet konania ustálil ako nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia – uznesenia o vzatí žalobcu do väzby zo dňa 4. júla 2004 sp. zn. 2Tp/91/2004, ktoré rozhodnutie považuje za nezákonné, a spôsobenú ujmu žalobca odvodzuje od okolností súvisiacich so vzatím jeho osoby do väzby, teda s obmedzením jeho osobnej slobody. Okresný súd preto pri rozhodovaní aplikoval zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu, kedy bolo nezákonné rozhodnutie vydané. Za pasívne vecne legitimovanú považoval Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. a) tohto zákona. Základ nároku nepovažoval okresný súd v konaní za sporný s poukazom na ust. § 8 ods. 3 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby a bol oslobodený spod obžaloby, ako to bolo vzhľadom na zistený skutkový stav nesporne preukázané aj v prípade žalobcu, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 81/16/2009

zo dňa 22. júla 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. To 87/2010-4255 zo dňa 25. mája 2011 spod obžaloby oslobodený, a to z dôvodu, že nebolo preukázané, že sa stali skutky, ktoré sú uvedené v žalobe.

3. Okresný súd zdôraznil, že žalobca si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., keď nemajetková ujma predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky v osobnostnej integrite poškodeného, vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie, a pod.

4. V súvislosti so žalobcom uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe sa okresný súd čo do samotného základu tohto nároku zaoberal aj otázkou vylúčenia tzv. negatívnych podmienok upravených v ust. § 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., teda tým, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy ako nemajetkovej škody nevznikne, ak by si žalobca väzbu zaviniel sám. Po preskúmaní uznesenia Okresného súdu Trenčín, na základe ktorého bol žalobca vzatý do väzby, dospel okresný súd k záveru, že žalobca si väzbu sám nezaviniel, pričom o jej samotnej dôvodnosti súdu neprináleží prijímať právny záver, keď túto kompetenciu mal výlučne súd rozhodujúci v konaní o väzbe. Okresný súd nezistil, že by žalobca ako obvinený dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby, nakoľko len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený, resp. žalobca mal vinu na uvalení väzby.

5. Zároveň bolo zistené, že žalobca dňa 28. marca 2012 doručil na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej v texte „ministerstvo spravodlivosti“) žiadosť na prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak v zákonnej 6 mesačnej lehote nárok žalobcu zo strany ministerstva spravodlivosti uspokojený nebol.

6. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd aplikoval ustanovenie § 17 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého bol povinný prihliadať jednak na povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody a celkovú dĺžku trvania trestného stíhania, ako aj na preukázané následky v osobnej sfére žalobcu. Zdôraznil, že bez vznesenia obvinenia a na jeho základe vedeného trestného stíhania a vykonanej väzby by žalobcovi nebola vznikla nemajetková ujma, ktoré okolnosti objektívne spôsobili privodenie ujmy žalobcovi v rodinnom, sociálnom a profesijnom živote.

7. Okresný súd zdôraznil, že väzba žalobcu je nepochybne vážnym zásahom do osobnej slobody jednotlivca a má negatívny vplyv na jeho osobný život, zasahuje do súkromného života, cti a dobrej povesti zadržaného a je spôsobilý okrem porušenia práva na osobnú slobodu obmedziť, či porušiť aj právo na rešpektovanie a ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Nemajetkovú ujmu preto vníma najmä ako náhradu za utrpený stres, pocity frustrácie, neistoty, nespravodlivosti, prípadné zdravotné problémy a pod.. Okresný súd tak v konkrétnostiach vychádzal z intenzity závažnosti, rozsahu zverejnenia, dĺžky a trvania väzby. V prejednávanej veci išlo o väzbu trvajúcu 175 dní, ktorá zasiahla negatívne do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol nepochybne v strese a neistote, navyše hrozil mu vysoký trest a ako sám žalobca v rámci jeho výsluchu uviedol, celé jeho zadržanie a trestné stíhanie boli pre neho šoky, ktoré sa nedajú ani opísať, pričom mu zmenili celý život a dodnes nepochopil, na základe čoho k väzbe došlo. Okresný súd mal za preukázané, že žalobca žil v malej obci, v ktorej žil spoločne s rodinou, pričom v dôsledku medializácie vedel o jeho väzbe takmer každý, čím došlo k narušeniu jeho dobrého mena, povesti, dôstojnosti, cti a vážnosti v očiach verejnosti. Počas väzobného stíhania žalobca prišiel o prácu a jeho rodina zostala bez finančných prostriedkov, s dôsledkami väzby a jeho trestným stíhaním sa doposiaľ vysporiadava. V celom súhrne okolností, za ktorých bol žalobca vzatý do väzby, mal okresný súd za to, že iné satisfakčné prostriedky, a to oslobodenie spod obžaloby, nie sú objektívne postačujúcim zadosťučinením voči žalobcovi. Vzátím žalobcu do väzby, ktorú si nezaviniel, dĺžkou väzby i celého trestného konania, ktoré bolo nezákonné, došlo k vážnemu poškodeniu žalobcu v súkromnom, pracovnom i verejnom živote.

8. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd zdôraznil, že i pokiaľ rozhoduje súd voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Prihliadal tak na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti, najmä z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti. Uvedené uviedol s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp. zn. 7 Cdo 145/2011. Náhrada by mala byť podľa okresného súdu taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú, pričom na strane druhej nemôže byť ani neprimerane vysoká. Určité hranice, v ktorých je možné sa podľa okresného súdu pohybovať pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy, je možné vyvodiť aj v zmysle tohto času platného ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., teda prihliadať na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli v spoločenskom uplatnení. Obmedzením je ust. § 17 ods. 4 tohto zákona, ktoré výšku náhrady nemajetkovej ujmy obmedzuje tak, že táto výška nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

9. Okresný súd akcentoval, že je nesporné, že iba subjektívne prežívanie ako zásah do osobnosti žalobcu nemôže byť jediným kritériom určenia miery a intenzity zásahu, avšak objektivizácia následkov môže byť vykonaná v dokazovaní aj inak než posudzovaním toho, ako sa v dôsledku nezákonnej väzby zmenil pohľad spoločnosti na obvineného žalobcu. Okresný súd preto v prejednávanej veci prihliadal na povahu trestnej veci, dĺžku väzby, dĺžku vedeného trestného stíhania, a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby s tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy nesmie byť v rozpore so všeobecne vnímanou predstavou spravodlivosti. V konkrétnostiach okresný súd poukázal na to, že v čase rozhodovania súdu o väzbe, resp. v čase výkonu väzby bol žalobca vo veku 38 rokov, teda nepochybne v čase jeho produktívneho veku. Žalobca v tom čase, pred nástupom do väzby, viedol riadny usporiadaný rodinný život, členovia jeho rodiny sa tešili dobrému zdravotnému stavu, dcéry boli žiačkami základnej školy vo veku 10 a 14 rokov, mali veľmi dobrý prospech veľa kamarátov, pričom sám žalobca mal dobré zázemie i v pracovnej sfére, keď od roku 1995 pracoval ako colník, mal stále zamestnanie, v ktorom preukazoval vzorný výkon služby, nemal žiadne pokarhania a jeho mesačný príjem dosahoval cca výšku 497,90 Eur netto, pričom aj v očiach širokého okolia a verejnosti požíval prirodzenú úctu a rešpekt.

10. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, okresný súd z vykonaného dokazovania posúdil tieto aspekty za dôvodne vyžadujúce náhradu vzniknutej ujmy, ak žalobca bol vzatý do väzby pre podozrenie z trestného činu, a to založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny, ako aj trestného činu podvodu, pri preukázaní ktorých mu hrozil vysoký trest. Objektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu bola koncipovaná v súvislosti s výkonom práce žalobcu ako colníka, pričom je dôležité poukázať i na výšku trestnej sadzby za takúto trestnú činnosť, pre ktorú bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie. Väzba, ktorú je nutné považovať za nezákonnú trvala 175 dní, pričom trestné stíhanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom po viac ako šiestich rokoch, v dôsledku čoho došlo na strane žalobcu k všeobecnému dešpektu vo vzťahu k jeho osobe zo strany okolia, došlo k ukončeniu jeho zamestnania a najmä v dôsledku nezákonnej väzby došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody a k prerušeniu akýchkoľvek dovtedajších kontaktov, či už rodinných, sociálnych alebo pracovných.

11. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré mali vzniknúť žalobcovi v súkromnom živote, v tejto časti nepochybne výkon väzby mal vplyv na jeho rodinný život, ak odlúčenie od rodiny v trvaní 175 dní je nepochybne faktorom, ktorý vplýva závažnou mierou do osobného a rodinného života všetkých členov rodiny, a to aj po stránke finančného zabezpečenia. Okresný súd preto dôvodne v tejto súvislosti doplnil, že v tomto rozsahu nie je potrebné osobitne tieto skutočnosti dokazovať. Tým, že došlo k uvaleniu väzby na žalobcu, došlo aj k zníženiu dôvery v jeho česť medzi osobami tvoriacimi jeho súkromnú, ale aj pracovnú sféru, ak následkom bolo, že jeho najbližšia rodina bola okolím konfrontovaná neustálymi nepríjemnými poznámkami na adresu väzobného stíhania žalobcu. Jeho dcéry boli okolím označované ako dcéry basistu a rodina trpela aj finančným nedostatkom. Žalobca veľmi ťažko znášal i okolnosti súvisiace so zdravotným stavom jeho manželky, ktorej sa dovtedy priaznivý zdravotný stav v dôsledku stresu a neistoty o budúcnosť radikálne zhoršil, na následky čoho trpí dodnes. Uvedenú zlú psychickú a finančnú situáciu rodiny žalobcu vnímala nielen jeho najbližšia rodina, ale i okolie, ako to vyplynulo aj z výpovede starostky obce E., ale aj ďalších svedkov.

12. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom, resp. pracovnom uplatnení, okresný súd považoval za preukázané, že v dôsledku trestného stíhania a väzby obvineného, si mal žalobca problém nájsť adekvátne a vhodné zamestnanie. Po prepustení z väzby bol žalobca evidovaný na príslušnom úrade práce ako nezamestnaný, neskôr sa mu podarilo zamestnať s príjmom

663,87 Eur mesačne, avšak išlo o prácu v úplne inom odvetví ako do väzby vykonávaná práca colníka, ak žalobca vykonával po prepustení z väzby fyzicky náročnú prácu súvisiacu s prekládkou železnej rudy. Od roku 2009 do roku 2014 bol opakovane vedený žalobca ako nezamestnaný na úrade práce, pričom v tomto čase sa snažil zamestnať, avšak jeho väzobná minulosť ho v očiach verejnosti stále sprevádzala a bol s ňou pravidelne konfrontovaný. V období od roku 2016 až 2020 vykonával žalobca v obci jeho trvalého pobytu funkciu poslanca obecného zastupiteľstva, čo bolo odzrkadlením aj tej skutočnosti, že v roku 2011 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, avšak táto skutočnosť sama o sebe podľa názoru okresného súdu nemôže byť spôsobilou na vyvrátenie vyššie prijatého záveru o tom, že väzba žalobcu mala v priamej príčinnej súvislosti za následok, že žalobca po strate jeho pôvodného zamestnania, mal problém nájsť si adekvátne a vhodné zamestnanie, čo zistený skutkový stav potvrdil.

13. Aj v osobnostnej sfére žalobcu nastali vážne následky, ktoré boli vyvolané vnútorným prežívaním výkonu väzby žalobcom, ako aj jeho vnútorným prežívaním skutočne časovo dlhého a náročného obdobia celého trestného stíhania. Aj z vyjadrenia samotného žalobcu na pojednávaní dňa 22. 08. 2022 nepochybne vyplynulo, že dodnes sa s väzbou a trestným stíhaním vnútorne nevysporiadal a nezmielil, a to ani napriek oslobodzujúcemu rozsudku a časovom odstupe 18 rokov, od kedy bol do väzby vzatý, keď ako sám uviedol, útrapy s touto vecou spojené prežíva tak on, ako aj jeho najbližšia rodina dodnes.

14. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal okresný súd aj z rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít, keď poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej v texte „ústavný súd“) v konaní sp. zn. III. ÚS 754/2016 a dospel k tomu, že suma 50,- Eur za každý deň vykonanej väzby pri celkovej dĺžke trvania väzby 175 dní, predstavuje sumu 8.750,- Eur, ktorá suma zodpovedá adekvátnosti náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi dotknutým nezákonným rozhodnutím. Nemohol neprihliadať na okolnosť, že väzbou došlo k zásahu do osobnej slobody žalobcu a jeho dobrej povesti, ako aj k negatívnym dôsledkom v jeho osobnom, rodinnom, spoločenskom a v pracovnom živote, išlo o väzbu kolúznou, ktorá je väzbou najprísnejšou, ktorá spôsobila takmer úplné vylúčenie žalobcu zo stretávania sa s rodinou, predovšetkým v tom čase s dvomi maloletými dcérami, ktoré odlúčením od otca veľmi psychicky trpeli.

15. Návrh na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatnil vo výške 71.632,50 Eur okresný súd v prevyšujúcej časti zamietol, nakoľko vo väčšom rozsahu by táto náhrada nebola primeraná okolnostiam veci a bola by aj v rozpore so základnými zásadami spravodlivosti. Poukázal na to, že žaloba žalobcu nebola dôvodná, pokiaľ si žalobca náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil za celú dobu trestného stíhania, pretože titulom uplatneného nároku bolo len rozhodnutie o väzbe. Taktiež neprihliadal na argument žalobcu, keď tvrdil, že ku skončeniu služobného pomeru u neho došlo z dôvodu trestného stíhania, resp. väzby. K takému záveru okresný súd nedospel, pretože z obsahu rozhodnutia riaditeľa colného úradu o prepustení zo služobného pomeru zo dňa 24. 08. 2004 vyplýva, že dôvodom skončenia služobného pomeru nebolo žalobcom tvrdené trestné stíhanie, resp. výkon väzby, ale „porušenie služobnej prísahy a špecifikovaných služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom“. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach a následne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorými bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že prepustenie žalobcu zo služobného pomeru bolo odôvodnené konaním žalobcu, ktoré spočívalo v porušení služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a ponechávanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. V prejednávanej spore tak okresný súd nemal preukázaný záver o príčinnej súvislosti medzi skončením služobného pomeru žalobcu a posudzovaným trestným stíhaním žalobcu, resp. jeho väzbou.

16. Nárok žalobcu na náhradu škody uplatneného ako náklady na predbežné prejednanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na ministerstve spravodlivosti vo výške 1.147,20 Eur, nepovažoval okresný súd za dôvodný a preukázaný, ak v zmysle ustanovenia § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je stanovené, že súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prejednanie veci, čo vyplýva aj z dôvodovej správy k tomuto zákonu.

17. V časti uplatnených úrokov z omeškania okresný súd priznal žalobcovi úroky z omeškania z celkovo priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.750,- Eur, a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., vo výške 8,75 % ročne. Počiatok plynutia úrokov z omeškania okresný súd ustálil dňom 29. 09. 2012, teda dňom nasledujúcim po márnom uplynutí 6-mesačnej lehoty v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Neprihliadal tak na obranu

žalovanej, ktorá tvrdila, že štát sa môže dostať do omeškania až v prípade nesplnenia povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v paričnej lehote, nakoľko omeškanie vzniká až po márnom uplynutí lehoty na plnenie vyplývajúce z rozhodnutia vo veci samej. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2020.

18. Okresný súd neprihliadal ani na obranu žalovanej spočívajúcu v tom, že nárok žalobcu je premlčaný. V konkrétnostiach okresný súd zdôraznil, že voči žalobcovi bolo vydané rozhodnutie o vzatí do väzby dňa 07. 04. 2011 a následne bol žalobca oslobodený spod obžaloby rozhodnutím zo dňa 22. júla 2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 05. 2011, ktorým dňom sa poškodený dozvedel o vzniku škody. Subjektívna premlčacia lehota začala plynúť dňom 26. 05. 2011 a uplynula dňom 26. 05. 2014. Žalobca podal žalobu na súd aj titulom nezákonného rozhodnutia o vzatí do väzby už dňa 11. 12. 2012, a nie až dňa 25. 11. 2016, ako na to nesprávne žalovaná poukazovala v konaní. Skutkové tvrdenia týkajúce sa zásahu do jeho osobnej slobody vzatím do väzby popisoval i v žalobe na strane 7 až 9, preto nemožno mať za to, že si žalobca svoj nárok uplatnil až podaním zo dňa 25. 11. 2016.

19. Okresný súd na záver poukázal na to, že v konaní bolo preukázané aj splnenie zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu žalobcu podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú rozhodnutie o väzbe žalobcu, vykonanie väzby, oslobodenie žalobcu spod obžaloby, absencia negatívnych podmienok podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z., vznik nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi väzbou a nemajetkovou ujmu žalobcu. Okresný súd taktiež dospel k záveru, že vzhľadom na závažnosť zásahu do súkromia žalobcu samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre neho dostatočným zadosťučinením, preto žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, výšku ktorej odôvodnil v jeho rozhodnutí.

20. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa ust. § 255 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“) v spojení s ust. § 262 CSP.

21. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. V prvom rade žalovaná vo vzťahu ku skúmaniu podmienok pre uznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v odvolaní vytkla okresnému súdu, že tento v bodoch 42., 44. 45., 49. a 54. odôvodnenia jeho rozhodnutia vytvára súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu, jeho dĺžkou, povahou trestnej veci a priznanou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch napriek tomu, že titulom na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je v zmysle právneho záveru okresného súdu uznesenie o vzatí do väzby. Súčasne však okresný súd odôvodňuje svoje rozhodnutie tiež zadržaním žalobcu a dopadmi trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu, ktoré explicitne uvádza ako dôvody odôvodňujúce výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd preto nielen nesprávne a v rozpore s prijatým právnym záverom o tom, že výlučným titulom zodpovednosti žalovanej je rozhodnutie o väzbe, odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy aj inými zásahmi (trestné stíhanie/zadržanie), ale z odôvodnenia následne nie je zrejma ani tá skutočnosť, ktorý z titulov mal aký následok spôsobiť. Následky trestného stíhania/zadržania sú pritom odlišné a odlišiteľné od následkov spôsobených výkonom väzby. Okresný súd tak podľa nej zmätočne nepreskúmateľne a nedostatočne odôvodnil právny záver o existencii príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o väzbe a vznikom nemajetkovej ujmy ako základnej podmienky vzniku zodpovednosti za škodu, pri posudzovaní tejto otázky aplikoval nesprávne skutkové zistenia a vec nesprávne právne posúdil.

22. K primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalovaná v odvolaní uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou okresného súdu, ktorý v bode 39. odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že jej námietka súvisiaca s nevyužitím opravného prostriedku žalobcom, konkrétne nepodaním sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby, je nedôvodná, pretože nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok. Tvrdí, že práve využitie opravného prostriedku proti uzneseniu o vzatí do väzby malo mať zásadný vplyv nie len na procesné postavenie žalobcu, ale v prípade jeho úspešného uplatnenia aj na konanie na tunajšom súde, keďže iná kratšia dĺžka obmedzenia osobnej slobody žalobcu by sa logicky odrazila aj na intenzite závažnosti následkov, a tým aj na výške priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

23. Žalovaná v odvolaní akcentovala aj tú skutočnosť, že okresný súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodňoval trestným stíhaním a následkami s ním spojenými, popritom však dôvodnosť nároku

nesprávne odôvodnil aj medializáciou základného konania, zdravotnými problémami, rozsahom zverejnenia, ukončením služobného pomeru, dočasnou nezamestnanosťou a vplyvom na rodinu žalobcu. Žiaden z týchto následkov podľa nej pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnený byť nemohol. Pokiaľ ide o medializáciu základného konania, v tomto prípade žalovaná nemôže zodpovedať za konanie tretích osôb (médií), čo zakladá absenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovanej vo vzťahu k prípadnej nemajetkovej ujme spôsobenej medializáciou, pretože nie je prípustné zodpovedať za konanie tretích osôb, ktoré nie sú orgánmi verejnej moci. V dôsledku uvedeného okresný súd tak použil neprípustný extenzívny výklad zákona č. 514/2003 Z. z., keď medzi subjekty, za ktoré žalovaná zodpovedá, svojvoľne zaradil bližšie nešpecifikované tretie osoby.

24. V otázke následkov pôsobenia väzby na pracovnoprávne vzťahy žalobcu považuje žalovaná v odvolaní odôvodnenie okresného súdu za nekonzistentné a zmätočné, keď okresný súd v bode 51. odôvodnenia spája rozhodnutie o väzbe so stratou možnosti vykonávania dovtedajšieho stáleho a stabilného zamestnania a v bode 56. konštatuje, že titulom uplatneného nároku bolo len rozhodnutie o väzbe, preto nemal preukázaný záver o príčinnej súvislosti medzi skončením služobného pomeru žalobcu a posudzovaným trestným stíhaním žalobcu, resp. väzbou žalobcu. V tejto súvislosti opätovne poukázala na rozhodnutia jednak Colného úradu Čierna nad Tisou, ako aj rozhodnutia v správnom konaní Krajského súdu v Košiciach a najvyššieho súdu. Zdôraznila, že medzi väzobným stíhaním žalobcu a stratou možnosti vykonávania dovtedajšieho stáleho a stabilného zamestnania je príčinná súvislosť vylúčená, a preto rozhodnutie okresného súdu v dôsledku nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o väzbe a stratou možnosti vykonávania dovtedajšieho stáleho a stabilného zamestnania, je nesprávne.

25. Žalovaná zároveň poukázala na nesprávne skutkové zistenia okresného súdu, nakoľko žalobca bol evidovaný ako nezamestnaný do 14. 06. 2005 a nie do 30. 06. 2005, žalobca sa zamestnal v spoločnosti TRANS-IMPEX, s. r. o., dňa 15. 06. 2005, nie po 30. 06. 2005 a spoločnosť TRANS-IMPEX, s. r. o., nezanikla v roku 2009, táto je naďalej zapísaná v obchodnom registri. Okresný súd vychádzajúc z nesprávnych skutkových zistení, tieto považoval za relevantné pre posúdenie závažnosti následkov v pracovnom uplatnení žalobcu. Skutočnosť, že žalobca nepokračoval v práci na colnom úrade bola v dôsledku jeho prepustenia zo služobného pomeru, a nie dôsledkom rozhodnutia o väzbe. Žalobca podľa nej neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdeniu, že sa v období rokov 2009 až 2014 (zrejme v dôsledku chyby v písaní odvolateľ uviedol rok 2009 až 2004 – poznámka súdu) opakovane uchádzal o rôzne pracovné pozície, na ktoré nebol prijatý, nakoľko ho sprevádzala väzobná minulosť v očiach verejnosti, pričom súd tieto skutočnosti nijako neskúmal, iba ich nekriticky prevzal.

26. Žalovaná v odvolaní namieta a považuje za nesprávne, ak okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch odvodzuje aj od negatívnych dopadov väzby na členov rodiny žalobcu a ich finančné zabezpečenie. Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má len ten, kto bol do väzby vzatý. Uplatnená ujma tak môže byť výhradne ujmom osoby, o ktorej sa v konaní o vzatí do väzby rozhoduje, čo priamo vylučuje osobu manželky a dcér žalobcu z okruhu osôb, ktoré by boli aktívne vecne legitímované na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Náhradou nemajetkovej ujmy nemôže byť, podľa odvolateľky, saturácia zhoršeného zdravotného stavu manželky žalobcu, prípadne „strata detstva“ dcér žalobcu.

27. V tejto súvislosti žalovaná na záver konštatovala, že nárok žalobcu nebol súdom riadne odôvodnený a súčasne z argumentačnej línie odôvodnenia súdu nie je možné za týchto okolností určiť ani primeranosť priznanej náhrady vo forme peňažného plnenia. Okresný súd podrobne nevyargumentoval ním priznanú sumu 50,- Eur za deň vykonania väzby a neuviedol žiadnu komparáciu veci žalobcu s inými obdobnými prípadmi alebo dostupnou judikatúrou. Samotná požiadavka nastolenia spravodlivej rovnováhy medzi odškodňovaním za zásah orgánom štátu a odškodňovaním obetí trestného činu, ktorá primárne vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej v texte „ESLP“) bola podľa žalovanej pretavená aj do znenia § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorým sa stanovila horná hranica výšky náhrady nemajetkovej ujmy na 50 násobok minimálnej mzdy, čo v prípade žalobcu predstavuje sumu 10.800,- Eur (50 x 216,- Eur – minimálna mzda v roku 2004, kedy žalobca vykonal väzbu). V dôsledku uvedeného má za to, že väzobné stíhanie žalobcu po dobu 175 dní nemožno vyhodnotiť ako zásah odôvodňujúci priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške takmer dosahujúcej výšku odškodnenia násilných trestných činov v prípade najväznejšieho následku – smrti. V tejto

súvislosti považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neodôvodnenú, nepreukázanú, neprímeranú.

28. K úrokom z omeškania žalovaná v odvolaní namietala, že okresný súd o počiatku vzniku povinnosti žalovanej uhradiť aj úrok z omeškania nesprávne vychádzal z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2020, nakoľko uvedené rozhodnutie nie je reflexiou rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Co/15/1997, ktoré rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu pod R 45/2000; ako aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/151/2017. Rozhodnutie o úrokoch z omeškania tak, podľa nej, nie je založené na rozhodovacej praxi, ale výlučne podporené len jedným uznesením najvyššieho súdu, ktoré vykazuje znaky vybočenia z ustálenej rozhodovacej praxe.

29. Žalovaná sa zároveň nestotožnila ani so závermi okresného súdu v prípade jeho rozhodnutia o náhrade trov konania, nakoľko okresný súd mal podľa nej povinnosť prihliadať na pomer úspechu žalobcu vo veci aj pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 652/2018, v ktorom sa ústavný súd zaoberal sťažnosťou v obdobnej právnej veci, a to rozhodovania o trovách konania vo veciach, v ktorých výška priznanej náhrady závisí od úvahy súdu. Pokiaľ ide o pomer úspechu a neúspechu strán sporu v konaní, žalovaná mala úspech v rozsahu 75,66 %, preto rozhodnutie okresného súdu považuje za nesprávne.

30. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej konštatoval, že rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne a navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu potvrdil. Odvolanie žalovanej považuje za účelové odďaľovanie možnosti vec právoplatne ukončiť, nakoľko konanie trvá už čoskoro 10 rokov. Samotné trestné konanie vedené voči žalobcovi bolo ukončené jeho oslobodením po dlhých rokoch, keď civilnej žalobe predchádzalo trestné konanie, ktoré trvalo vyše 7 rokov, ktorému čelil po úplne nezmyselnom obvinení, titulom ktorého mu hrozilo ako členovi organizovanej skupiny až 12 ročné väzenie, ktoré trestné konanie mu úplne zničilo jeho osobný a profesný život a podpísalo sa aj na jeho zdraví. Doposiaľ sa žalovaná neospravedlnila za to, že došlo k jeho nezákonnému väzobnému stíhaniu a naopak, svoje stanovisko prezentuje žalovaná tak, že s tým nemá nič spoločné a že si trestné stíhanie, prepustenie z práce, ale i väzbu spôsobil sám. Opätovne poukázal nie len na jeho, ale i zdravotné problémy jeho rodiny, ktorých ujmu pociťuje ako svoju vlastnú. Je preto podľa neho paradoxom, že práve ministerstvo spravodlivosti robí všetko pre to, aby spravodlivosť dosiahnutá nebola. Zotrvával na všetkých svojich vyjadreniach v konaní pred okresným súdom, ktoré počas 17 rokov opakovane odzneli v súdnom konaní trestnom ale aj civilnom, pričom žalovaná v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti. Okresný súd sa so všetkými argumentmi strán sporu dostatočným spôsobom oboznámil, venoval sa im a následne ich vo svojom rozhodnutí vyhodnotil, a svoje rozhodnutie aj obsahlo zdôvodnil.

32. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovanej podľa § 34 CSP preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP len v rozsahu odvolania žalovanej podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní žalovanej podľa § 380 ods. 1 CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy 8.750,-Eur s príslušenstvom (výrok I.) a vo výroku o náhrade trov konania (výrok III.); potvrdil. Vo zvyšku, teda vo výroku II., ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý, nakoľko nebol odvolaním napadnutý.

33. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

34. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na skutkovom a právnom závere, že v konaní boli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu žalobcu podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., a to : rozhodnutie o väzbe žalobcu, vykonanie väzby, oslobodenie žalobcu spod obžaloby, absencia negatívnych podmienok podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z., vznik nemajetkovej ujmy, ako aj príčinná súvislosť medzi väzbou žalobcu a jeho nemajetkovou ujmom tým spôsobenou. Vzhľadom na závažnosť zásahu do súkromia žalobcu, samotné konštatovanie porušenia

práva nie je pre neho dostatočným zadosťučinením, preto žalobcovi dôvodne vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom o jej samotnej výške a príslušenstve vychádzal okresný súd aj z rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít.

35. Zo skutkového hľadiska je v prejednávanej veci rozhodujúce, že proti žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo jeho právoplatným odsúdením, pretože žalobca bol spod obžaloby oslobodený, a súčasne, že v rámci uvedeného trestného stíhania bol žalobca vo výkone väzby v trvaní 175 dní, ktoré skutočnosti v konaní neboli sporné.

36. Vo všeobecnosti štát (žalovaná) zodpovedá za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.) ; štát (žalovaná) za podmienok stanovených zákonom zodpovedá za škodu spôsobenú okrem iného aj nezákonným rozhodnutím, a to aj nezákonným rozhodnutím o väzbe (§ 3 ods. 1 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z. z.) a svojej zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

37. Na vznik zodpovednosti štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia, ktorým je v prejednávanej veci rozhodnutie o väzbe žalobcu, je nevyhnutné súčasné splnenie zákonných predpokladov, ktorými sú (1) nezákonné rozhodnutie, (2) vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy a (3) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, resp. nemajetkovej ujmy. Konkrétne na vznik zodpovednosti štátu za škodu z titulu rozhodnutia o väzbe je nevyhnutné súčasné splnenie zákonných predpokladov tak, ako na ne poukázal aj okresný súd v napadnutom rozhodnutí, teda rozhodnutie o väzbe, vykonanie väzby, oslobodenie spod obžaloby, absencia negatívnych zákonných podmienok podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z., ako aj vznik škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi väzbou a škodou, resp. nemajetkovou ujmu. Odvolací súd preto súhlasí s názorom okresného súdu, že uznesenie o vzatí žalobcu do väzby predstavuje rozhodnutie o väzbe, ktoré po oslobodení žalobcu spod obžaloby rozsudkom súdu predstavuje jeden z predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu a nemajetkovú ujmu. Odvolací súd sa súčasne stotožňuje s okresným súdom a jeho záverom v zmysle § 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z., že žalobca si väzbu sám nezavinil, pričom o jej samotnej dôvodnosti súdu neprináleží prijímať právny záver, keď túto kompetenciu mal výlučne súd rozhodujúci v konaní o väzbe žalobcu. Okresný súd dôvodne uzavrel, že nezistil, že by žalobca ako obvinený dal príčinu k obavám, ktoré by boli dôvodom väzby.

38. Odvolací súd ďalej považuje za potrebné uviesť, že argumentácia žalovanej o nutnosti v konaní o náhradu škody od štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. označiť právny titul, od ktorého sa odvodzuje uplatnený nárok na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, je vo všeobecnosti správna. Nie je totiž vylúčené, že žalobca uplatní viac peňažných nárokov so samostatným skutkovým základom; v takom prípade však musí žalobca v žalobe uviesť pri každom z nárokov skutočnosti, ktorými opíše skutok, skutkový dej a tiež peňažnú sumu, ktorú u každého jednotlivého nároku požaduje zaplatiť. Žalobca už v žalobe uvádzal, že si uplatňuje nárok aj z titulu rozhodnutia o väzbe podľa § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 514/2003 Z. z., neskôr tento titul výslovne označil, preto žalobca splnil svoju povinnosť a vymedzil právny titul, od ktorého si nárok uplatňuje. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia aj uzavrel, že nárok uplatňovaný žalobcom na náhradu nemajetkovej ujmy je daný titulom nezákonného rozhodnutia, za ktoré považuje žalobca rozhodnutie o vzatí do väzby zo dňa 4. júla 2004, keď žalobca spôsobenú ujmu odvodzoval od okolností súvisiacich so vzatím jeho osoby do väzby, teda s obmedzením jeho slobody. Výslovne v bode 37. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresný súd konštatoval, že základ nároku žalobcu v konaní nie je sporný, a to práve s poukazom na ust. § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby a bol oslobodený spod obžaloby, ako to bolo vzhľadom na zistený skutkový stav nesporne preukázané aj u žalobcu, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 8T 16/2009 zo dňa 22. júla 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. To 87/2010 zo dňa 25. mája 2011 spod obžaloby oslobodený. Žalovaná v odvolaní vytrhnutím z kontextu jednotlivých častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a ich následného prepojenia sama navodzuje stav zmätočnosti rozhodnutia, ktoré naopak spĺňa atribúty zrozumiteľnosti a formálnej logiky. Je totiž zrejmé, že konkrétne v bode 42. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresný súd síce konštatoval, že pri posudzovaní nároku žalobcu prihliadal na povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody, ale aj celkovú dĺžku trvania trestného stíhania a preukázané následky v osobnej sfére žalobcu, avšak na vysvetlenie práve v tejto súvislosti okresný súd uviedol, že bez vznesenia obvinenia a na jeho základe vedeného trestného stíhania a vykonanej väzby, by žalobcovi nebola vznikla ujma, ktorú

popisoval v žalobe a jeho vyjadreniach v konaní. Je totiž zrejmé, že trestné stíhanie žalobcu, ktoré je možné považovať za nezákonné vzhľadom na to, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený s výkonom nezákonnej väzby nesporne vzájomne súvisí, ak nemožno abstrahovať závery o následkoch výkonu väzby u žalobcu bez vzťahu ku samotnému nezákonnému trestnému stíhaniu, teda aj v zmysle, pre aký trestný čin bol žalobca stíhaný, aký trest mu v tomto smere hrozil, z akých dôvodov bol do väzby vzatý a podobne, ak v konečnom dôsledku bol spod obžaloby oslobodený a to z dôvodu, že sa nestali skutky, ktoré mu boli kladené za vinu. Odvolací súd nepovažuje v tomto smere rozhodnutie okresného súdu za zmätočné, ak v ňom okresný súd zdôraznil nepochybne vážny zásah do slobody jednotlivca, akým bol výkon väzby a aký dopad mal tento výkon väzby na osobný, rodinný a profesijný život žalobcu. Žalovaná v odvolaní opätovne nepoukázala na tú časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorej okresný súd konštatoval, že „väzba trvajúca 175 dní zasiahla negatívne do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol nepochybne v strese a neistote, ak mu hrozil vysoký trest, a ako sám žalobca v rámci jeho výsluchu uviedol, celé jeho zadržanie a trestné stíhanie boli pre neho šoky, ktoré sa nedajú opísať, pričom mu zmenili celý život a dodnes vlastne nepochopil prečo sa to všetko udialo“. Nezákonné trestné stíhanie žalobcu je len jednou z viacerých okolností, na ktoré bol okresný súd povinný prihliadať v súvislosti s rozhodnutím o výške nemajetkovej ujmy, a nie titulom, pre ktorý sa náhrada žalobcovi priznáva.

39. K odvolaciemu dôvodu žalovanej, ktorá odmieta niešť zodpovednosť za konanie tretích osôb (médií), čo by zakladalo absenciu jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, odvolací súd uvádza, že nie je dôvodná. Konštatácia okresného súdu o tom, že žalobca pochádzal z malej obce, a preto o jeho väzbe v mieste jeho trvalého pobytu, kde žil spoločne s rodinou, vedel takmer každý, v dôsledku čoho došlo k narušeniu jeho dobrého mena, povesti, dôstojnosti a cti v očiach verejnosti, je bez ďalšieho jedným z dôsledkov nezákonnej väzby, a nie len a výlučne jej medializácie. Je vylúčené, aby za nezákonnú väzbu žalobcu, ktorá bola medializovaná, zodpovedala za škodu tretia osoba, teda médiá. V takomto kontexte okresný súd napadnuté rozhodnutie neodôvodňoval, len popisoval v súlade so súdnou praxou, aký dopad a následky malo rozhodnutie o väzbe na žalovaného, ktoré následky nemôžu byť popisované bez ohľadu na skutočnosť, že k výkonu väzby žalobcu došlo v priebehu jeho nezákonného trestného stíhania, väzby a po medializácii týchto okolností, ktorú medializáciu možno v demokratickom štáte predpokladať, o to viac, ak išlo o podozrenie žalobcu zo spáchania trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a) ods. 1 Trestného zákona a trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1,5 Trestného zákona (vid. uznesenie o vzatí do väzby žalobcu – č.l. 27 spisu). Zo žiadneho bodu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by žalovaná mala zodpovedať aj za konanie tretích osôb, médií, nakoľko konštatácia medializácie základného konania je len jednou z okolností, za ktorých k zásahu do práv žalobcu došlo, a na ktoré okresný súd prihliadal. Aj z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/125/2018 vyplýva, že odvolací súd prihliadal ako na individuálne okolnosti daného prípadu aj na spôsob zadržania žalobcu, o ktorej informovala aj tlač, teda na medializáciu daného prípadu.

40. Okresný súd teda jednoznačne určil, že ku vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu došlo v dôsledku nezákonného rozhodnutia o väzbe, keď pri posudzovaní tejto otázky aplikoval správne skutkové zistenia vrátane skutkových zistení o nezákonnom trestnom stíhaní, v rámci ktorého k výkonu väzby došlo. Okresný súd vyslovil, že pri hodnotení závažnosti vzniknutej ujmy prihliadal na okolnosti, za ktorých k väzbe žalobcu došlo, a za ktoré okolnosti je bez ďalšieho nevyhnutné považovať i samotné nezákonné trestné stíhanie, ako aj výkon väzby, ktorú si nezavinil, dĺžku trvania väzby. Je len ťažké konštatovať, aké závažné následky mal výkon nezákonnej väzby na žalobcu bez toho, aby boli vnímané okolnosti jeho nezákonného trestného stíhania.

41. Ďalším odvolacím dôvodom bola námietka žalovanej vo vzťahu k 39. bodu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom okresný súd konštatoval, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok. V tomto zmysle je nutné uviesť, že každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané v súlade s konaním ustanoveným zákonom a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody musí byť zlučiteľné s účelom článku 17. Ústavy Slovenskej republiky, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je preto aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby, alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku má nárok na odškodnenie. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z. z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ust. § 8 ods. 5 tohto zákona, t. j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona je kumulatívnou podmienkou súčasne nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Takéto zavinenie väzby zo strany žalobcu nebolo nielen tvrdené, ale ani zistené okresným súdom. V tomto smere však odvolací súd upriamuje pozornosť na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2022 zo dňa 24. októbra 2022, ktorého tretia výroková veta znie tak, že splnenie podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. sa nevyžaduje, ak bol žalobca spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený.

42. Pokiaľ ide o námietku žalovanej v odvolaní týkajúcu sa následkov pôsobenia väzby na pracovnoprávne vzťahy žalobcu s poukazom na nekonzistentnosť a zmätočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu v bode 51. a 56. odvolací súd konštatuje, že ani v tomto smere odvolacia námietka žalovanej nie je dôvodnou. Odvolateľka opätovne spája rôzne časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a vzájomne ich prepája, keď vytvára dojem zmätočnosti napadnutého rozhodnutia nedôvodne. V bode 51. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatuje okresný súd závažnosť vznikutej ujmy, ale najmä „okolnosti, za ktorých k zásahu do práv žalobcu došlo“, medzi ktoré okolnosti poňal i to, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia o väzbe a jeho dôsledkom nebol len všeobecný dešpekt, ktorý nezákonné rozhodnutie prinieslo vo vzťahu k jeho osobe zo strany okolia, ale obmedzením osobnej slobody žalobcu došlo k prerušeniu jeho akýchkoľvek kontaktov osobných, rodinných, ale aj pracovných, teda k prerušeniu (nie skončeniu) jeho dovtedy vykonávaného služobného pomeru a dopad nezákonnej väzby na jeho možnosti nájsť si zamestnanie po prepustení z väzby. Naopak, v bode 56. okresný súd v časti rozhodnutia, v ktorej náhradu nemajetkovej ujmy v prevyšujúcej časti žalobcovi nepriznal, teda jeho žalobu v tomto rozsahu zamietol, konštatoval, že dôvodom skončenia služobného pomeru nebolo žalobcom tvrdené trestné stíhanie ani výkon väzby, ale práve porušenie služobnej prísahy a špecifikovaných služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom, čo potvrdilo neskôr rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach a najvyššieho súdu v správnom konaní. Okresný nemal preukázaný záver o príčinnej súvislosti medzi skončením služobného pomeru žalobcu a posudzovaným trestným stíhaním, resp. väzbou žalobcu.

43. V otázke následkov nezákonnej väzby na žalobcu, žalovaná v odvolaní namietala, že považuje za nesprávne, ak okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia práve výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch odvodil aj od negatívnych dopadov nezákonnej väzby na členov rodiny žalobcu a ich finančné zabezpečenie. Odvolací súd uznáva, že náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má len ten kto bol do väzby vzatý, avšak uplatnená ujma nemôže bez ďalšieho vylučovať i to, aké následky malo nezákonné rozhodnutie pre osobný, rodinný život žalobcu, ktorý ujmu svojich najbližších považoval a vnímal ako svoju vlastnú. Žaloba nebola koncipovaná tak, že by si práve manželka, či dcéry žalobcu uplatňovali náhradu nemajetkovej ujmy ako zásah do ich práva na súkromný život. V žalobe aj vyjadreniach žalobcu išlo o popis skutkových okolností, za ktorých k zásahu do jeho práv došlo, vrátane ujmy, ktorú vnímal najcitlivejšie, a to prežívanie nezákonnej väzby jeho manželkou a deťmi. Okresný súd totiž pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadal na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti a priznal výšku nemajetkovej ujmy z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, spoločnosti a pod., ktoré podrobne odôvodnil v bode 48. až 55. V tomto rozsahu odvolací súd na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odkazuje. Je bez ďalšieho nepochybné, že dopady väzby žalobcu na členov jeho rodiny a ich finančné zabezpečenie nepochybne vplývali na žalobcu, ktorý pred nástupom do väzby viedol riadny usporiadaný rodinný život a členovia jeho rodiny sa tešili dobrému zdravotnému stavu, dcéry boli žiačkami základnej školy, kde sa im darilo, mali veľmi dobrý prospech, kamarátov, pričom žalobca mal od roku 1995 ako colník stále zamestnanie, v ktorom preukazoval vzorný výkon služby, nemal žiadne pokarhanie a dosahoval pravidelný príjem, pričom v očiach širokého okolia aj verejnosti požíval prirodzenú úctu a rešpekt. Nemožno preto opomenúť, že v prípade, ak došlo k vážnemu zhoršeniu zdravotného stavu jeho manželky, príp. ak pretrvávali napäté vzťahy v rodine a došlo k odcudzeniu dcér a žalobcu, práve tieto okolnosti mali závažný vplyv na jeho súkromný

a rodinný život. Odlúčenie od rodiny v trvaní 175 dní počas výkonu väzby je nepochybne faktorom, ktorý zasahuje závažnou mierou do rodinného života žalobcu a celej jeho rodiny. Uvedenú skutočnosť tak, ako to konštatoval okresný súd, nie je potrebné osobitne dokazovať, ak ako sám žalobca uviedol útrapy s touto vecou spojené prežíva tak on, ako aj jeho najbližšia rodina dodnes (viď aj rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/125/2018).

44. Okresný súd dôsledne aplikoval ust. §17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., keď prihliadal tak na osobu poškodeného, ale aj jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval a následnú závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nim došlo, ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a aj spoločenskom uplatnení. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť ujmy na uvedených právach žalobcu, berúc do úvahy aj následné reakcie, ktoré zásah do práv žalobcu vyvolal v jednotlivých sférach jej osobnosti, ale aj dĺžku vykonanej väzby, vychádzajúc aj z rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít dospel k tomu, že suma 50,-Eur za každý deň vykonanej väzby, je sumou zodpovedajúcou adekvátnosti náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi dotknutým nezákonným rozhodnutím o väzbe. Okresný súd akcentoval, že na žalobcu bola uvalená kolúzna väzba ako väzba najprísnejšia, ktorá spôsobila takmer úplné vylúčenie žalobcu so stretávania sa s rodinou, predovšetkým v tom čase s dvomi maloletými dcérami, ktoré odlúčením od otca veľmi psychicky trpeli. Nemožno konštatovať ani to, že by okresný súd pri určení sumy 50,-Eur za deň vykonania väzby neuviedol žiadnu komperáciu veci žalobcu s inými obdobnými prípadmi. Okresný súd poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016. Odvolací súd vrámci vlastnej rozhodovacej činnosti poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/8/2016, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu vo výške 60 Eur za každý deň väzby.

45. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky, a to povahou trestnej veci, dĺžkou a časovými okolnosťami väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti. Tieto kritériá okresný súd zohľadnil. Medzi širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, sú aj okolnosti vedenia trestného stíhania, ktoré je nutné považovať za nezákonné, ak bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Výška nemajetkovej ujmy priznaná okresným súdom zodpovedá všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti, inak povedané, určenie jej výšky je vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Odvolací súd s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/177/2005, ale aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010 uvádza, že nezákonné obmedzenie osobnej slobody v trvaní 175 dní samo o sebe predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na osobný život poškodeného, jeho najbližších, čím zasahuje do jeho súkromného života a je spôsobilé okrem porušenia práva na osobnú slobodu obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Okresný súd dôvodne aj v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/24/2020 prihliadal na právnu úpravu, ktorá príkladmo uvádza, na čo treba pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadať v prípade náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Dôvodne preto okresný súd prihliadal i na to, že výška tejto náhrady nemôže byť vyššia ako výška určená podľa zákona č. 215/2006 Z. z., čo okresný súd konštatoval aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Okresný súd tak aj v tomto prípade postupoval so zreteľom na právne predpisy upravujúce odškodnenie. Vo vyššie citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu sa uvádza, že otázka, aká má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe, je vždy závislá (popri zákonných predpokladoch a judiciálne ustálenej praxe) od výsledku posúdenia práve individuálnych jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Na tieto konkrétne individuálne a jedinečné skutkové okolnosti okresný súd dostatočným spôsobom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal. Závery okresného súdu pri posudzovaní nastolenej otázky sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov okresný súd viedli k prijatiu toho ktorého rozhodnutia.

46. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako ho okresný súd zistil a tento ho zistil dostatočným a relevantným spôsobom pre ustálenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd preto priznal žalobcovi v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe nemajetkovú ujmu, keď pri

kvantifikácii priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tzv. prezumovaných následkov nezákonného zásahu do osobnej slobody žalobcu, do jeho práva na súkromie, práva na ochranu súkromného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti, ktoré s odkazom na príslušnú judikatúru nebolo treba v konaní osobitne preukazovať. Odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu o výške nemajetkovej ujmy je primerané aj v porovnaní s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá bola poskytovaná za každý deň odňatia slobody v iných štátoch Európskej únie. Aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010, sú označené a citované podstatné právne závery rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). V tomto ohľade potom okresný súd pri priznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi vychádzal zo sumy 50,- Eur za jeden deň nezákonného obmedzenia osobnej slobody, t. j. sumy vo vyššej hranici priznávania rozpätia pohybujúceho sa vo výške 20,- až 60,- Eur. Inak povedané, výška priznanej nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o väzbe tak spočívala vo vynásobení 175 dní nezákonnej väzby sumou 50,- Eur za jeden deň väzby. K uvedenej prezumovanej sume 50,- Eur za jeden deň väzby dospel okresný súd aj na základe skutkového zistenia, že ďalšie žalobcom uvádzané dôsledky väzby na jeho osobu, ak nebola daná príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe žalobcu a ukončením jeho služobného pomeru ako colníka. Okresným súdom posudzovaná nemajetková ujma žalobcu v dôsledku nezákonnej väzby teda už nebola v žiadnej priamej korelácii k samotnému trestnému stíhaniu žalobcu, nakoľko nárok žalobcu v tomto smere, teda titulom nezákonného trestného stíhania nebol žalobcom uplatnený. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že Krajský súd Košice priznal v rozhodnutí sp. zn. 1Co/169/2018 v obdobnej veci náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o väzbe vo výške 66,67 Eur za jeden deň väzby.

47. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch okresným súdom, neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam, zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená pre neho spravodlivé zadosťučinenie, pretože je primeraná intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti rodinnej a spoločenskej, s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život, závažnosť vznikutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, keď žalobca v produktívnom období svojho pracovného, rodinného života, de facto stratil všetko dovtedy vybudované. Okresný súd zistený dopad väzby a okolností, na základe ktorých k nej došlo, vrátane trestného konania, ktoré bolo voči žalobcovi vedené nezákonne, na jednotlivé sféry života žalobcu, ustálené vykonaným dokazovaním vo veci samej podrobne uviedol a odôvodnil. Aj ústavný súd v náleze III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24. 01. 2017 uviedol: „Ústavný súd je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred, pre všetky prípady, nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či ESLP, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť“.

48. Pokiaľ ide o ďalšiu odvoláciu námietku žalovanej vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam okresného súdu v tom smere, v akom období bol žalobca evidovaný ako nezamestnaný, prípadne že spoločnosť TRANS-INPEX, s. r. o. nezanikla v roku 2009, je nutné konštatovať, že vyššie uvedené skutkové zistenia okresného súdu neboli relevantnými pre posúdenie závažnosti následkov v pracovnom uplatnení žalobcu. Skutočnosť, či žalobca bol nezamestnaný do 14. 06. 2006 a nie do 30. 06. 2005, prípadne, že sa zamestnal dňa 15. 06. 2005 a nie 30. 06. 2005 a pod., neboli pre rozhodnutie okresného súdu tak závažné pri vyvodení skutkových záverov z týchto zistení a ani pri následnom právnom posúdení a určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

49. Pokiaľ ide o odvolací dôvod vo vzťahu k výške úroku z omeškania, resp. k počiatku vzniku tejto povinnosti žalovanej uhradiť aj úrok z omeškania, žalovaná namietala, že okresný súd vychádzal z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2020, ktoré rozhodnutie nie je reflexiou praxe najvyšších súdnych autorít. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu pod R 45/2000, prípadne rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/151/2017. Okresný súd, vzhľadom na aktuálnu rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, považoval tento názor žalovanej za prekonaný. S uvedeným záverom okresného súdu sa odvolací súd stotožňuje. Uvedené potvrdzuje aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2020,

ale aj sp. zn. 4Cdo/257/2019, v zmysle ktorých zákon č. 514/2003 Z. z. uznáva náhradu nemajetkovej ujmy ako jeden z nárokov na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. V prejednávanej veci bola okresným súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalobca bol rozhodnutím o väzbe pozbavený osobnej slobody, pričom následne bol rozsudkom okresného súdu spod obžaloby oslobodený. V súlade s § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol okrem iného oslobodený spod obžaloby. Z uvedenej dikcie zákona možno vyvodiť, že nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody, následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich (väzobného stíhania, oslobodzujúceho rozsudku a ich príčinnú súvislosť so vznikom nemajetkovej ujmy vzniknutej obmedzením na osobnej slobode jednotlivca). Aplikujúc ust. § 563 Občianskeho zákonníka možno vyvodiť, že do vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6 mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor okresného a aj odvolacieho súdu podporuje novela zákona č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 01. 01. 2003 ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Preto je odvolací súd toho názoru, že rozhodnutím okresného súdu nedošlo k odklonu od žalovanou označených rozhodnutí najvyššieho súdu. Aj z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/169/2018 vyplýva, že pokiaľ štát si nespĺni svoju povinnosť škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím nahradiť poškodenému včas, dostáva sa do omeškania s plnením tohto dlhu od okamihu, kedy žalobca si môže svoj nárok uplatniť na súde, t. j. po zmienených 6 mesiacoch, resp. v prípade negatívneho rozhodnutia o žiadosti aj od skončenia prejednávania. Vyššie uvedený právny záver vyplýva aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/191/2020 zo dňa 27. 01. 2022, v ktorom najvyšší súd vyslovuje svoje právne závery aj vo vzťahu k žalovanou uvádzaným rozhodnutiam sp. zn. 1Co/15/1997 (R/45/2000). Najvyšší súd v ňom uviedol, že rozhodovacia prax je prekonaná napr. aj rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/257/2019, 4Cdo/48/2017 a 7Cdo/243/2019. Odvolací súd preto uzatvára, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6 mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 517/2003 Z. z. Aj v tomto smere bola preto odvolacia námietka žalovanej nedôvodná.

50. Okresný súd zároveň rozhodol závislým výrokom, a to výrokom III. o tom, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania o náhradu nemajetkovej ujmy z prisúdenej sumy v rozsahu 100 %. Aj s uvedeným výrokom okresného súdu sa odvolací súd stotožňuje, preto ho v celom rozsahu v zmysle ust. § 387 os. 1, 2 CSP potvrdil a na odôvodnenie v bode 63. napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu odkazuje. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že k problematike rozhodovania o náhrade trov konania v spore o poskytnutie primeraného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú pri výkone verejnej moci rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, a to v súvislosti s odvolacou námietkou žalovanej, je nutné poukázať aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/34/2018 zo dňa 30. 07. 2019, v zmysle ktorého pre danú otázku „...neexistuje žiadna exaktná metóda, v akej výške ho určiť, uplatní sa preto prirodzená zásada v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP pri neexistencii adekvátneho ustanovenia Civilného sporového poriadku, akým bolo ust. § 142 ods. 3 OSP, ako keby žalobca mal plný úspech vo veci, aj keď mu súd prizná náhradu podľa svojej úvahy. Žalobca totiž nemôže byť v rámci náhrady trov konania sankcionovaný za nie celkom priliehavý odhad budúceho priznaného nároku súdom. Rozhodnutie o výške primeraného zadosťučinenia, na rozdiel od posudzovania existencie ujmy, totiž predstavuje iba úvahu súdu...“. K uvedenej problematike sa vyjadril aj ústavný súd v už spomínanom uznesení sp. zn. I. ÚS 273/2021.

51. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd dôvodne nebral do úvahy celú uplatnenú sumu nemajetkovej ujmy a vzal za základ len prisúdenú sumu, ktorá závisela od úvahy súdu, nakoľko nárok bol čo do základu daný. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto skutočnosť, že došlo aj k zamietnutiu žaloby ohľadne nemajetkovej ujmy v prevyšujúcej časti, nemala na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv. Okresný

súd navyiac v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, na základe čoho možno vyhodnotiť, že rozhodol v súlade s rozhodovacou súdnou praxou.

52. Na záver odvolací súd poznamenáva, že žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa okresný súd dostatočným spôsobom nevysporiadal, keď rozhodnutie okresného súdu je dostatočne odôvodnené v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

53. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Keďže odvolací súd napadnuté rozhodnutie odvolaním žalovanou potvrdil v celom rozsahu, plne úspešným v odvolacom konaní sa stal žalobca, preto vznikla žalovanej povinnosť nahradiť žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne v zmysle ust. § 262 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).